

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizethetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reclamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábszoros petisior 5 kr. — Nagyobb és többzori hirdetések jutányosan eszközöltetnek.

Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyilttér garmond sor: 20 kr.

Gr. Dégenfeld Lajos főispán a vármegye székhelyén.

A főispán itt volt körünkben három teljes napig. Úgy mutatta be magát, mint gyakorlati férfiú, a kiből nemesak helyes érzék és önálló elhatározás, hanem fontos hivatásához a kormányzási képesség is teljes mértékben megvan. Mit csinált három napig a főispán? Reggeltől késő estig dolgozott, — vizsgált — a legkiterjedtebb módon és az utolsó részletekig. Alapos tájékoztatást szerzett magának az alispáni, árvaszéki, ügyészégi, pénztári és számvevőszégi ügymenetről. Bement a pénztárba, ott reggeltől estig, másnap reggeltől délig megvizsgálta különösen a gyámpénztárt, átnézte egytől egyig az árvaköltvényeket, azokat jegyzékbe vette, a melyekről azt találta, hogy a kellő biztosítást nélkülözik, — azokról az árvaszéknél az ügyiratokat is egytől egyig megvizsgálta, s intézkedett, hogy az ilyen — egyes hagyatékokból átvett kötvények biztosításának — esetleg behajtatassanak. Megvizsgálta az árvaszéket, — tájékozást szerzett magának az árvaszéki tagok működéséről, — az ügyforgalomról, a nyilvántartásról, a sürgetési naplók vezetéséről. Megvizsgálta az ügyészseget, itten a perek, kezelését, a perkönyvet és az ügymenetet. Harmadnap a tisztelgők fogadtatása után a vizsgálatok alkalmával feljegyzett észleleteit vaskos jegyzőkönyvbe foglaltatta. Oldala mellett volt az alispán, aki a szükséges felvilágosításokat — a hol kellett — mindenre megadta. Hogy mily benyomást szerzett főispánunk a közigazgatás és árvügyek központi kezeléséről, azt egyelőre nem tudhatjuk, s nem akarunk semmiféle véleményt anticipálni, csak a tényeket konstatáljuk, s e tények, melyeket fentebb röviden vázoltunk, biztos zálogai annak, hogy gr. Dégenfeld főispánunk a munka és tett embere, s hogy talán gr. Zichy Józsefet kivéve, — alig van főispán — a ki annyi időt és fáradságot szentelt volna, hogy mindenről — a részletekig — alapos tájékoztatást szerzett volna magának.

A főispán egzébként kilátásba helyezte, hogy többször lesz szerencséje a székvárosban megjelenni.

Az a vaskos jegyzőkönyv, egy egész tanul-

mány, és kiindulási pont lesz a jövőre is. A jegyzőkönyv egy példánya bizonyára felkerül a belügyminiszterhez is, hisszük, hogy nem teszik ad acta, hanem annak alapján a szükséges intézkedések megtételét, s a hiányok orvosolását fogják.

Ily főispánban, aki működését detail munkával kezdte, egész nyugodtan megbízhat a vármegye; bizalommal fordulhat ahhoz a tisztikar is, a melyet a főispán — nem egyes érdekelt egyének megszólalásából és információjából, — hanem működése és munkásságáról közvetlenül megismer.

Annait megjegyezhetünk, hogy a főispán a tisztikar működésével meg van elégedve. Scitovszky 6 évi példányszerű alispánsága alatt rossz tisztikart képzelni sem lehetne.

A főispán bizonyára oly hiányokat is észlelt, melyek nem a tisztikarnak tudhatók be, de részint a rendszernek, részint az alkalmazott erők elégtelenségének. Oly munka halmazban és a teendők oly sokaságában, mint a milyen az alispáni és árvaszéki hivatalokban észlelhető, ha elő is fordulnak itt ott hiányok, egyenesen a létszám csekélységének tudhatók be. Itt kell a bajt orvosolni. Mert lehet a rendszer bármily jó, lehet a közigazgatás akár megyei akár állami, ha az alkalmazott erők létszáma csekély, ha ezen túlfeszített munkásságra utalt tisztviselőségnek és családjaiknak a mostani csekély fizetés mellett még csak jövőjük sincs biztosítva, úgy a közigazgatás soha sem lesz jó, — legfeljebb tűrhető.

Főispánunknak tehát az észlelt hiányok alapján lesz módja és alkalma a vajdó közigazgatási reformhoz egészen alaposan és szakszerűen hozzászólni ott, a hol az erre hivatottak szava és sulya dönteni fog.

Államosítás és autonomia.

„Magyar Közigazgatás” című jeles szaklapunk e cím alatt igen fontos cikket közölt legutóbbi számában.

A közigazgatás államosításának napról-napra aktualisabb jelleggel öltözött kérdése — ugymond — hova tovább szélesebb körökben kezdte foglalkoztatni a közvéleményt. A napisajtó hasábjain, elszórva bár, de mégis találkozunk már a nagy reformkérdéssel foglalkozó fej-

tegetésekkel, melyek azonban, legalább eddig, nem terjeszkedtek túl a nagy általánosságok, s a politikai pártállás-foglalások határára s jelen academicus értékek szerint komoly szakbírálat tárgyává alig tehető.

Ha mondott okból mellőzhetőknek találjuk azt, hogy a napisajtó ez irányban revelációhoz már ezúttal hozzá szóljunk, de igenis megérdemelt figyelemben kell részesítenünk azon mozzanatok, melyek magoknak a legközvetlenebbül érdekelt vármegyei törvényhatóságoknak belételeiben, az államosítás kérdésével szemben felmerülnek.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye, mely ugy területi nagysága, mint más tekintetekbeni jelentősége által rég idők óta kezdve az ország hangadó megyéjeként szerepel, ezúttal is elsőnek lépett fel, és legutóbb tartott közgyűléséből egy bizottsággal küldött ki, mely az államosítás által czélba vett reform kérdéseit, behatólag tárgyalja. Mi bár őszinte örömmel fogadjuk a megyének e téren kezdeményező fellépését, mindazonáltal szemben azon állásponttal, melyet a kérdésben e vármegye már csak előzetesen is magáévé tett, nem zárkozhatszunk el az elől, hogy az azon alkalommal kifejezésre jutott s a mi fel-fogásunktól több tekintetben eltérő nézettel már ezúttal is bírálatilag ne foglalkozzunk.

A vármegye f. hó 9-én tartott közgyűlésében ugyanis dr. Förster Aurél bizottsági tag a következő indítványt tette:

„Közludomásu dolog, hogy a közel jövőben a közigazgatás mélyreható reformja czéloztatik a mostani kormány által. Tekintettel arra, hogy ezúttal előreláthatólag a megyei közélet autonómikus nagy érdekei állanak kockán, s hogy Pestmegye közönségének idején alkalma legyen e kérdéssel szemben állást foglalni, indítványozom: küldjön ki a t. közgyűlés már most egy bizottságot, azzal az utasítással, hogy éléscin a közigazgatási kérdést megvitatván, Pestmegye hagyományos közszelleméhez híven s mindig az autonómikus jogok fentartásával mutassa ki ama hibákat és hátrányokat, a melyek a mostani közigazgatási rendszer egészéből kiküszöbölendőek s így a közigazgatási kérdés tárgyalását előkészítve, az októberi közgyűlésre jelentést tegyen.”

Pestvármegye közgyűlése az indítványt elfogadta, s azon bizottságot, mely a közigazgatás államosításának kérdésével lesz foglalkozandó, nyomban meg is választotta.

Az indítvány elfogadásából kétségtelen tényképpen jelentkezik, hogy az ország első vármegyéje magáévé tette az indítványozó abbe fel fogását, hogy a közigazgatás tervbe vett államosítása egyjelentőségű lenne a vármegyék autonómikus jogai elköszásával.

Nem ismeretes előttünk, hogy ezen bizottság megkezdte-e már működését, s jutott-e már valamely pozitív megállapodásra? de akár megkezdte, akár nem, akár vannak már konkrét megállapodásai, akár nincsenek, kénytelenek vagyunk kinyilatkoztatni, hogy az álláspont melyet az indítványtevő elfoglalt, téves és hogy ezen téves felfogás az autonómikus jog oly értelmezésére ve-

T Á R C Z A.

Alkalmi Distichon.

Diszes volt a vármegye az alig múlt napokon át
Élénk algréssel várva az új megyefőt.
Gondolatot fölősen halad annak száma, ki akkor
Eljött tiszteletét tenni e ritka napon.
Micsen tán ember e földön akit úgy várt a közönség
Förön és igazán — vágyva! — örülve! — vigan!
Éltelt mindenikünknek azíve a tiszta örömmel
Látva a szép daliát, üdvözlé hívei közt.
Dicső koszorúztá fejét a hajókól óvja meg isten
Lelje az udvot fel, anyagi gyermekiben.
Az, mi e vármegye részéről most szent kötelesség
Jólétet s áldást kéri, könyörögni le rá.
Olvasván lefelé a kezdő cifra betűket
Szívünk eszményét adja a cifra betű.

Luchkovics Imre.

Ünnepnapok.

(A főispáni beiktatási ünnepélyekből. Folytatás és vége.)

A diszkapa levette nagy köpenyét, melylyel bájjal eddig féltékenyen eltakarta, és teljes pompájában ragyogott, az utcán pedig már korán járkáltak az emberek. Majd megszólalt a tűzoltók ébresztő és összehívó kürtszava, mire sok helyütt kinyitlakt az ablakok és felgátlmos fők jelentek meg rajta; lassankint talpra állt az egész város. Időről időre gyors hintók robogtak kifelé, majd egy elkésett-banderalista száguldott végig az utcán, hogy utólerje társait; nemskára megindulnak a különböző testületek összegyűlt tagjai az érkezésükre. A város képviselő testülete és néhány testületi polgára a főbíró vezetésével, többnyire csomópolicus szalónruhában, melyeknek egyrésze kü-

lömböző divatkorbeli szabással bírt, a cylinderek pedig formáinak változatosságát tekintve, igen érdekes gyűjteményt képezhettek volna. Az ipartestület és az iparosok, kik szintén kicsipték magokat és a helyzethez illő komolysággal és önértellett lépkedtek el. A tűzoltók tetszetős egyenruhájokban aranyzsinóros tisztjeikkel és sültüszéri gégehurutban szenvedő trombitájukkal. Midőn ezek elvonultak várakozásteljes esend állott be a városban; az iskolák növendékei a megyeház előtt állottak sorban, külön a leányok, többnyire fehérbe öltözve; a kisebbek kedves naiv arcukkal, melyből az öröm sugárzott, a nagyobbak a fésző bimbó bájával és szemükben a hamiskás kacérság csirájával — és külön a fiúk mint valami derek század en miniature mögöttök, valamint az egész utcáhozosszal és az ablakoknál várt a nagy közönség.

Egyszerre hatalmas zugás és a földet megreszkeltető dühörgés hallatszott az országúton, roppant porfelhő szállt az ég felé, mely a lovasbandérium közeledését jelző s rövid idő alatt megérkezett és megállapodott a menet az elsődiszkapunál. A főispán, ki diszmagyarban volt, leszállt kocsijáról, mire előlépett a város főbírája, hogy elmondja üdvözlő beszédjét, azután ismét megindult a menet s innen kezdődött a tulajdonképeni bevonulás, mely pompás látványt nyújtott; elől nyargallak az utat szabaddá tevő diszes megyei hajdúk, ezeket követte a gyönyörű lovasbandérium, csupa dölczeg legények lobogós ingujjal, piros, gombos mellényvel; fejkön pörge kalappal, melybe virág és árvalányhajbokréta volt tűzve, porlepte lovaik toporzékolnak és tánczoltak alattok; utánuk jöttek, a szolgabírák fogatai, a benülők valamennyien diszmagyarban, azután a főispán hintaja melyet 5 lúsz ló húzott, végre pedig a kíséret fogatainak beláthatatlan sora. Amerre mentek mindenütt zugó éljenzéssel fogadták és kalap emeléssel üdvözölték őket; így érkeztek meg a megyeházba.

Innét rövid pihenés és átöltözködés után harang-

zugás mellett indult meg a menet a templom felé; élén haladt a fő- és alispán szingazdag, csillogó diszmagyarban, követve a megye nagyszámu és fényes előkelősége által. Az istentisztelet elvégzése után ugyanily rendben vonultak visszafelé.

Rövid de emelkedett hangulatu gyűlés tartatott ezután, amely alatt lefolyt a szokásos főispáni eskü és ezzel befejeződött az installáció hivatalos actusa, melyhez még a számos corporatiók és hatóságok fogadtatása is hozzá számítható.

Lényünk kétfős természet, mely az anyag és lélek combinált szövetségén alapszik, minden viszonyaink és állapotainkban nyilatkozik; akaratunknak és tetteinknek az az irányítója s élvezeteinket és szükségleteinket mindig kétféle forrásból merítjük.

Igy most is, a hosszas és fárasztó ünnepségek után, melyekkel erkölcsi kötelességünkkel róttuk le az emberi társadalom érdekében, lényünk anyagi része, másrendbeli kötelességére hívt, vagyis magyarán megmondva: a gyomor is megkívánta a magáét. Hat bizony volt gondoskodva ez irányban is elegendő bőven. Dehátan 2 óra tájban 400 terítékű diszebed volt a megyeház nagy termében, melyről elmondhatjuk, hogy „Vadlat és halat s mi jó falat szem szájnak ingere, Sürgő csoport, száz szolgál hord, hogy nézni is tereh.”

Képzeltető, hogy nem hiányzott innen a jókedv, gyöngyözött a bor a pohárban, gyújtott a zene; lángra lobbant tőlük a lélek és szípkörözött az elme.

S míg odafen vigan folyt a lakmározás és zuhogott a felköszöntők árja, addig az utcákon is élénk volt az élet és a fogadók s korezmákban is hangosan folyt a mulatság; ha a gazda jóllakott, a szolgál se koplajon, ha az mulat, emez se szomorkodjék; s hadd busuljon a ló elég nagy a feje, hej! korezmárosné lel kem még egy liter a javából.”

Ekközben az idő gyorsan múlt s csak azon veszszük észre magunkat, hogy beköszönt az est, melynek homályában egymásután gyulnak ki a lámpák és rop-

zethető vissza, a mely a szabadság nagymérvű hiányában szenved.

Mert arról, hogy a közigazgatás államosításával a vármegyék történeti alapokon fejlődött autonómikus jogai elkoboztassanak, avagy hogy ezek csak csorbítottasának is, szentülünk, de úgy hisszük, hogy magoknak az irányadó köröknek véleménye szerint is, szó sem lehet, mert egyáltalában nem forognak fenn oly állami érdekek, a melyek ezen jogfosztást vagy jogcsorbítást csak a legkisebb részben is követelnék, avagy elfogadható módon indokolnák.

Egészen másként áll a dolog az önkormányzati jog kérdésével, mert ezt az államosítás csakugyan és pedig behatóan érinteni fogja.

Hogy azonban világosan megértessünk, el kell mondanunk némelyeket ama különbségről, a mi a különben synonymiképen használtatni szokott, „autonomia” és „önkormányzat” szavak által kifejezett fogalmak között van.

A tudomány az autonomia alatt valamely társadalmi vagy állami szervezetnek azon törvényes jogát érti, a mely alapján az illető szervezet önmagára nézve kötelező szabályokat alkothat, így a municipális életben az autonomia fogalma megfelel az állami törvényhozási hatalom fogalmának.

Az önkormányzat a fenti szervezeteknek ama törvényes joga, a melyek alapján azok saját ügyeiket autonómikus jogkörökben alkotott saját szabályaik szerint önmagok intézhetik, igazgathatják. A municipiumok ezen önkormányzati joga az állam végrehajtó hatalmának felel meg.

Lássuk most, hogy mily mérvben, mely határok között gyakorolják a törvényhatóságok az önkormányzati jogot a jelenleg érvényben levő államjogi elvek szerint.

A törvényhatóságok a magyar államban a megyerendszer megalkotása óta nemcsak saját ügyeiket intézik, hanem a központi államhatalom egyes feladatainak helyi elintézése is hatáskörükbe utaltatott, s így ezek önkormányzati hatáskörben mondhatni annak legjelentékenyebb részében közvetítik az államini közigazgatást is.

A törvényhatósági önkormányzat ezek szerint nem egyéb, mint a törvényhatóság elnevezéssel bíró akár vármegyei, akár városi közszervezet saját ügyeinek intézése, igazgatása s az állami közigazgatás egy ma már igen jelentékeny részének közvetítése.

Ha az állítatjuk, hogy az államosítás az önkormányzati jogok egy igen jelentékeny részét el fogja kobozni, az teljesen megfelel a valóságnak, de ezen elkobozás a törvényhatóságok autonómikus jogait érinteni nem fogja, mert saját ügyeik intézésére ezentúl is ép úgy hozhatnak önmagokra kötelező szabályokat, mint ma.

Hogy példával éljünk, hivatkozunk itt a fővárosi államrendőrségre, mely ma már nem mint önkormányzati hatóság, hanem mint az állami szervezet egyik kiegészítő része teljesíti kötelességét, azonban az által, hogy a fővárosi rendőrség, a végből, hogy emiatt fontosabb feladatainak teljesítésére képesítve legyen. kivétel az önkormányzat keretéből, s beillesztetett az állami közigazgatás keretébe, a fővárosnak, mint törvényhatóságoknak, rendőri ügyekben való autonómikus joga a legcsekélyebb mértékben sem érintetett, mert az államrendőrség határozatainak, rendőri ügyekben hozott ítéleteinek ma is alapul szolgálnak azon szabályrendeletek, melyeket a főváros mint törvényhatóság, a nála e részben is teljesen érintetlenül meghagyott autonómikus jogkörben alkotott és alkot.

Tévedés tehát az államosítást úgy értelmezni, hogy az a vármegyék autonóm jogainak romjain fog felépülni, mert ha az államosítással nemcsak az állami közigazgatásnak eddig a törvényhatóságok önkormányzati hatáskörébe utalt közvetítése, hanem ezzel kapcsolatosan nem oly tisztán helyi érdekű, de az állami érdekekkel ma már elválaszthatatlanul kapcsolatos feladatok teljesítése az életbeléptetni szándékolt állami közigazgatási szer-

vezet feladat körébe fogna is utaltatni, s az önkormányzati teendők egyszerűen csak a legsajátabb házi ügyek intézésére fogna redukáltatni, ez magát a vármegyék annyira felleltt autonómikus jogát érinteni épen nem fogja.

Sőt hisszük és reméljük, hogy a kormány és a törvényhozás hazafisága és bölcsesége meg fogják találni a leghelyesebb utat és módot arra, hogy a vármegyék önkormányzati hatáskörének megszorításával, azok autonómikus hatásköre nemcsak lényegesen kiterjesztessék, de a törvényhatóságoknak az új közigazgatási szervezetben az eddiginél még nagyobb befolyás bízottságok az állam által teljesítendő közigazgatás folytonos és beható ellenőrzésére.

Alispáni jelentés.

(Folytatása)

Az új utak építését illetőleg, van szerencsém közvetzőket jelenteni:

Szalánna-Zlatnói úton Zelene Póltár között engedélyezett utépítési munkákat oly erővel végeztetik, hogy bizton várható, miszerint ezen utszakasz építése május hó végeig bevégezve lesz. A mi továbbá a Nándor-Vanyarcz közötti utszakasz építését illeti, tisztelettel jelentem, hogy a nagymélt. közm. és közl. m. kir. minis-ter urnak 48641—888. sz. magas rendeletéhez képest az építési költségvetés és műtárgyak tervei már átdolgozva lettek, valamint hogy a keletcsényi, becskei és bercezi parton elrendelt úttárhelyezés felvétele fogantatba vételtől, miből kifolyólag ezen utszakasz újbóli építése iránt a versenytárgyalás határidejét f. évi június hó 17-ére töltsem ki.

Áltérve az 1889. évi költségelölirányzatra, van szerencsém jelenteni, hogy a folyó évi közmunka váltáság összege 133017 frt a hátralékok és egyebek czimén bevételezni remélt 10700 frt hozzáadásával összesen 143717 frt bevétel, és 7000 frt kétes bevételek czimén levonása után 136717 frt kiadással megállapítván, ezen költségelölirányzat a nagymélt. közm. és közl. m. kir. minis-ter ur által f. évi 12038 sz. a. jóváhagyott; mihez képest egy a kaviesszállítás, valamint az építkezések és helyreállításokra eddigelő előterjesztett költségvetések engedélyezve lettek.

Tisztelettel jelentem végre, hogy a múlt évben megüresedett gácsi járási utibiztosi állásra a beérkezett 8 pályázó közül Biddó Antal, ki a budapesti állami közép ipariskolában a feli tanfolyamot négy évig hallgatta és jeles érdemsorozatot nyert, II-od osztályu fizetéssel neveztem ki, s hogy az új szakaszok építésével a b-gyarmat-tersegi ut 6—14 kilom. és a losonc-gácsi ut 14—22 kilom. között egy-egy állandó utkapazói szakasz engedélyeztetett és folyó évi április hó 1-étől ezen szakaszok rendes gondozás alá vélettek.

Habár a fenti kimutatás az év zárta után eszközölt felülvizsgálatok adatainak számhavtételével készült is, mégis az 1888. év számadásai s főkönyvi előjegyzések egybevetése után alig lüktet fel nagyobb mérvű eltérést, amennyiben a pénztár adatai szerint az előirányzattal szemben 32383 frt 3 krnyi összeg az, mely az 1887 és 1888. évekre előírt 22132 frt 35 krnyi szerződés szerű kötelezettségek kiegyenlítése után a nándor-vanyarczi ut kiépítésére részben mint előirányzott, részben mint megtakarított összeg felhasználható lesz.

Egybe hasonlítva végül az előirányzott 143422 frt 40 krnyi bevételi összeget, a számadásszerűleg igazolt 137927 frt 49 krnyi összeggel, kitűnik, mikép az, figyelemmel az azon körülményre, hogy a közmunkaváltáság 5-százalékos kétes bevételeként számításba nem vételt s arra kiadások nem előirányoztattak, előirányzatnál 1150 frt 21 krrel kedvezőbb.

Közegészségügyi jelentésem a múlt év második feléről, következképpen van szerencsém előterjeszteni:

Az 1888-ik év második felében a közegészségi állapot az előző év ugyanezen szakához viszonyítva, meggyenk területén tekintettel a betegülés és halálozás nagyobb számára, kevésbé volt kedvező.

(Folytatása következik.)

A zóna-tarifa és a vidék.

Kereskedőink körében általános az aggály, hogy a folyó év augusztus elsejével életbe lépő új személydijszabás, a zónatarifa, vidéki városok és kereskedők hátrányára fog válni azon okból, mivel a fővárosba való utazást rendkívül olcsóvá teszi s így a vidéki vevőközöniséget arra indítja hogy szükségleteit közvetlenül a fővárosban fedezze, mely körülmény a vidéki közvetítő kereskedelem károkat fog okozni.

Ezen aggodalmakat a magunk részéről egészen nem osztjuk, mert az, hogy az utazási költség 1—2, vagy 3—4 forinttal olcsóbb lesz, még nem fogja megfogja megszüntetni a fővárosban való tartózkodás drága voltát. — Azok, kik évente eddig is felrindultak a fővárosba, hogy ott bevásárlásokat tegyenek, az utiköltség eddigi drágaságára tekintettel nem voltak, de aki a fővárosban való tartózkodás költségeitől s terheitől tartott, az jövőben sem fog oly nagyon fel-fellátogatni a fővárosba.

A zónatarifát illető azon berendezést, hogy annak beosztása szerint Budapest van központul véve, sokan félreértették. — Ennek a kijelentésnek nem az az értelme, hogy augusztus elsején túl Budapestre olcsóbban lehet majd eljutni — mint Budapestről. Nem, hanem ez intézkedés természetes folyamánya az ország főváros helyzetének. De egyébként bármely más város, akár Debreczen, akár Miskolcz, vagy Hatvan épúgy kiindulási pontja a zónának, mint a főváros s az illető várostól ép úgy számítják a zóna öveit, mint a fővárostól. A különbség csupán az, s szerintünk ez adott feltevésekre alkalmas, hogy az ország viszonylatokban, melyekben az ut Budapesten keresztül vezet, az óv — tekintettel, mint fentebb említők, fővárosunk helyzetére — megszüntatják s ott újabb övszámítás kezdődik, nehogy a hazai

forgalom emelését célzó s az országra nagy pénzbeli áldozatokat róvo reform éppen a főváros mellőzésére vezessen. — És ezt minden jó hazafi helyeselni fogja.

Annyit azonban ki kell jelenteni a zóna-tarifával kapcsolatban, hogy a vidéki közvetítő kereskedelemnek ezentúl minden erővel azon kell lenni, hogy izlésével, minden cikkével s más egyebekben is a fővárost megközelítse miután nálunk vidéken is, ami „fővárosi”, az az irányadó. A vidéki kereskedőknek igyekezni kell a vidéki tehetősebb közönység igényeit teljesen kielégíteni, hogy a fővárosban való bevásárlástól vissza legyenek tartóztatva. Eddig azonban mondhatni — hogy a vidéki kereskedelem még saját telephelyeinek környékét sem hódította meg teljesen! Idegen kereskedelmi utazók járják be a vidéket s azok csinálják az üzletet, mert a helyi kereskedők még eddig nem voltak képesek a jobb módú vevőket saját maguk részére teljesen lekötöni.

Szerintünk a zóna-tarifával kedvező alkalom nyújtatik kereskedőinknek arra, hogy a fővárosba igyekvő vevőket a szomszéd-forgalomban nyújtott viteldijkedvezmények révén pótolják, hogy saját vidéküket magukhoz vonzzák s így a városok vidéküknek valóságos központjait képezzék.

A zóna-tarifa szerint a szomszédságban levő első állomásra a II. osztályban 15 kr, a III. osztályban 10 kr. — A szomszédságban levő második állomásra a II. osztályban 22 kr s III. osztályban 15 kr lesz a menetdíj — a mi oly csekély összeg, mely a vidéki kereskedőknél bevásárlásokat eszközölő közönység számát nagyon megsokszorozhatja. De ez irányban a közöniséget még szoktatni kell, mert a fuvarozáshoz van szokva s figyelembe veendő, hogy a lótarló gazda akármily csekély-ségért nem fűrésztja állatait s nem veri magát költségekbe bele a mi mindenesetre többet tesz ki 2-szer 15 vagy 2-szer 10 vagy akár 2-szer 22 és 2-szer 15 krajczárnál. A közöniség hozzászoktatandó — hogy akár maga, akár cselédje 10—15 krnyi igazán kis összegért beranduljon a vidéki kereskedőhöz s ha az illető vidéki városban élvezni és látni-való van, az ott mulatgatás még e kis összeget is kipótolja. Eszerint amely vidéki város azon lesz, hogy vidékét magához vonzza, — emelkedni fog.

Véleményünk szerint a vidéki közvetítő kereskedelemnek is törekedni kell arra, hogy 1. a helyi érdekű vasutak a zónarendszert elfogadják, 2. oly vonatközlekedés létesítsék, mellyel a vidéki várost a szomszéd közöniség észszerűen, idő és pénzpazarlás nélkül látogathassa sőt a helyi szokásoknak megfelelőleg (vásári vonatok, stb.) s végül amennyiben a vidéki város igaz fontos érdekei valóban követelik, hogy a szomszéd forgalomban érvényes menetdíjat a harmadik esetleg negyedik állomásra is kiterjesztessék: a vidéki városok és kereskedők nem tekinthetnek aggodalommal a zónatarifa életbeléptetése elé, hanem jobb jövő reményében kell azt üdvözölniök!

(Z. H.)

A „Nógrádi Közlöny”-ről.

Manapság gombamódra még a gomba sem nő annyira, mint némely ifjú talentum hirlapírói viselkedése. Ha a nevét valahogy kitudja írni, fölcsep egyenesen lapszerkesztőnek s azt hiszi magáról, hogy az ellenzéki, vagyis jobban mondva a függetlenségi elveket egyedül ő van hivatva az egész megye közludatába plántálni s azok biztos diadalát egyedül ő fogja érvényre juttathatni.

Mióta a megboldogult Pokorny Jenő hivatott kezéből kiesett a toll, azóta nem egy fiatal óriás tett kísérletet a nógrádmegyei ellenzéki párt nevében az ellenzéki pártadás parádés művészetében. Hoppner Gyulát, ki egy szép napon magába szállott s tehetségének megfelelőbb kört talált, csak dicsérni tudjuk elhatározásáért, hogy a „Nógrádi Ellenék”-et bukni hagyta, s a szélyi iszapfürdő felvirágoztatását pedig testétől-lekésztől fölkarolta. Semmi esetre sem dicsérhetjük meg azonban Mihalik János urat, a legújabbban megindított „Nógrádi Közlöny” szerkesztőjét, ki zászlót bont hivatlanul azon párt érdekében, melynek semmi szín alatt sem lehet érdeke, hogy akár magát a pártot mint pártot, akár annak dicső, magasztos elveit a „Nógrádi Közlöny”-nyel képviseltesse. De hogy is akarhatná ezt valaki Mihalik úron kívül? Mert, szó ide, szó oda, Mihalik ur lehet ellenzéki pártállású s függetlenségi elvei teljes elismerésre számíthatnak; de egy ellenzéki lap szerkesztésére hivatottnak el nem ismerhetjük. Lapjának, a „Nógrádi Közlöny”-nek első száma meggyőzően illusztrálja állításunk igazságát. Merő kíváncsiságból átolvastuk az egész lapot s abban alig találtunk egy helyesen szerkesztett mondatot. Már pedig a ki a hirlapírára szánja magát, annak legelső sorban tisztában kell lennie a zsurnalistikai stíl követelményeivel. Ezen követelményeknek nem tudása, vagy könnyelmű ignorálása merénylet az olvasó közön-ség nyelvbéli jó érzéke s aesthetikai izlése ellen.

Korunkban a hirlapírás a művészet magaslatára emelkedett, s a ki lapot szerkeszt, attól megköveteljük, hogy ha nem is író-művész, de legalább jó stílista legyen.

Föltezzük, hogy a programczikk a szerkesztő tollából került ki s ez is, megvalljuk őszintén, hogy egy minden áron szerkesztőnek lenni akárq kezdő zsurnalistával állunk szemben, ki sem írói egyéniségről, sem egyéb, egy valódi lapszerkesztőt jellemezhető jó tulajdonságairól nem győzt meg bennünket. Jól tudjuk, hogy a lapszerkesztő nem maga ír minden cikket lapjában, bár egy vidéki lapszerkesztőnél ez is gyakran megiesik, de minden cikket, mely lapjában megjelen, felelős. S ezt a felelősséget mi nemcsak a cikkek tartalmára, hanem azok külső alakjára is kiterjesztjük. Két-százalékosan több irt cikket érkez a szerkesztőlőhöz, melyeket egyenesen, minden korrígálás nélkül adhat a nyomdába, de bizonyos, hogy kap oly közleményeket is, melyek előbb gondos átnézést, ugynevezett simítást igényelnek. S ezen simítás a szerkesztő dolga, elengedhetetlen kötelessége. Nem merjük hinni, a főnebb említett programczikkról

pant emberlőmeg által kísérve zeneszó mellett megindul a lángerdő a megyeház felé; minden ablak ki van világítva, gyönyörű transparentek lángbetűs feliratok olvashatók, némely ház fala olyan mind egy tündöklő csillag mező; hatalmas fekete felhőkben hőmpolyög fölfele a fátylak füstje, morgó tengerként zug a tömeg moraja, melyből kiemelkedik a szónok lángja s mely elvész a dörögő éjzenében. Az egész látvány szemkápráztató és fenséges.

Kialudt az utolsó fátyla fénye s hazafelé indulnak azoknak hordozói, kikre nem maradt egyéb abból a vakító fényből, mind egy kevéske korom, mely rájuk tapadt, nyugalomra vonult a polgárok zöme is s levette ruháikat és gondjaikat, kiki édes álomba szenderült. De az ünnepélynek nem volt még vége; fent a megyeház nagytermében hatalmas csillárokról szűz meg száz gyertyaláng szórja szíjjel fényt, beragyogván a táncszalmára egybegyűlt előkelő társaságot, melynek tagjai magokra pompás ruhát, arczukra pedig derült mosolyt öltöttek. Mennyi báj, minő fény és pompa, milyen pezsgő életkedv volt itt összegyűjtve? Mily kecses lejtették a különböző táncokat, mennyi tüzzel járták a magyar csárdást? Egész viradtig szólt a zene, tartott a tánc s csak akkor oszlottak széjjel a vendégek. Ezek közül néhány ur még egyútt maradt és egy jó hangulatban levő kis társaságot alkotván, végig kísértették magukat zeneszóval az utcán, hol már ott ültek a fák kosarai mellett és néhány napszámos várt kaszástól, kaptatól, vajjon akad e részére munka, hogy megkereshesse a mai napra való kenyeret.

A 4-ik nap rendkívüli átmeneti időt képezett az ünnep és a rendes köznapi élet a mulatozás és a munka között. Ez a nap a késői kelesnek és az álmodozó szemeknek, a romlott gyönyörök és fáradt lábak pihentetésének és a káposztalének napja volt.

Dömén Zsigmond.

vonva következtetést, hogy a „Nógrádi Közlöny“ szerkesztője ezen kötelességének meg tudna felelni.

Azért azt vagyunk bátrak tanácsolni Mihálik úrnak, vonuljon szep csendesen vissza még vagy 10-12 órásiúsi évre s ha ezen idő eltelté után is erős vágyát fog érezni lapszerkesztésre, ám vegye újra kezébe a hirlapírói tollat s támassza fel a „Nógrádi Közlöny“-t örök dicsőségre. S akkor, ha megfogja érdemelni, szívesen biztosítjuk, hogy mi is örömmel fogjuk megfujni a — trombitát.

Egy függetlenségi

Hirek és Különlélek.

Személyi hírek. Gr. Dégenfeld Lajos főispánunk jul. hó 21-én este 9 órakor jött B.-Gyarmatra. Itt, amint első cikkünkben is jeleztük, 3 napon át a hivatalokat vizsgálta meg. Vele volt Balázsy Antal is, akit a főispán most titkárnak alkalmaz. E jeles képzettségű fiatal ember, első megjelenése alkalmával a tisztikar és vele érintkező rokonszenvét teljesen megnyerte. A főispán jul. hó 23-án estefelé kirándult Leszenyére br. Majláthfi László honvármegyei főispánhoz; jul. 24-én szinte este Hanzsly László kir. tanácsos és országgyűlési képviselőt tisztelte meg látogatásával Szügyben. Ittléte alatt többen tisztelegtek nála. Reményi Károly városi főbíró és Horváth Danó városi képviselő a főispánt két fontos dolog támogatására kérték fel. Az egyik a b.-gyarmati polgári iskolának gymnasiummá leendő átszervezése, a másik a vasút ügy. A főispán megígérte, hogy mindkét ügyet támogatni fogja. Különösen a vasút ügyben érve a B.-Pest b.-gyarmati vasúti összeköttelést, oda nyilatkozott, hogy eddig azon vasúti terveket pártolta, melyek őt is, mint birtokost, közvetlenül érintették; most azonban, mint főispán, oly vasúti összeköttelést fog pártolni és támogatni, mely a vármegye érdekeinek megfelel és a melynek kivihetőségét biztosítva látja. Határozott nyilatkozatot a vasútra nézve ugyan nem tett, de megígérte, hogy a vasút létesítése iránt mindent el fog követni. A főispán itt időzése alatt az ifj. pán és a tisztikar egy részével együtt a népbank tulajdonához tartozó elegánsan berendezett új fürdőt is meglátogatta, s itt két ízben vacsorált. Gr. Dégenfeld csak jul. 25-én reggel 8 órakor távozott el a székvárosból egyenesen B.-Pestre. — Pajor István kir. tanácsos és árvaszéki elnök szabadság idejét jul. hó 25-én kezdte meg. Julius hó 24-én kedélyes búcsulakomát adott az elnök úr saját házában. A kedélyes vacsorán, melyen a házi gazdának legújabb szellemi termékét, a lévai hangversenyre költői ihlettel írt prologját is volt alkalmunk gyönyörködni, jelen voltak: Gr. Dégenfeld Lajos főispán, Seitovszky János alispán, Frideczky Lajos nyugalmazott kir. törvényszéki elnök, Sándor Géza kir. törvényszéki elnök, Szentiványi Sándor, Török Sándor, Dr. Melicher Ferencz, Steller Antal, Szpeváky Sándor (pénzügyigazgató) Baintner Ottó, Zeke Kálmán, Horváth László, Fölkel Károly, Balázsy Antal, Gonda Károly és Horváth Danó urak.

Bécs a Jakab lőrinczi nagy birtokos urak, névnapján jul. hó 25-én a vidék nagybirtokosai közül számosan látogattak meg. A szíves házigazda magyar vendégszeretettel fogadta és látta el lőrinczi szép kástélyában úri vendégeit.

A közigazgatási bizottság ülése aug. hó 3-án fog megtartatni.

Nógrádmegyei Naptár is lesz a jövő 1890-ik közönséges évre. A naptár összeállítására igen jeles és tehetséges erő vállalkozott. Ez Jeszenák Rafael, losonczyi tanár, aki irodalmi dolgozataival már többször adta jelét képességeinek. A naptár ránk nógrádiakra nézve azért lesz érdekes, mert tisztán megvénk dolgáival lesz ellátva. Főbb embereink arcképei is ott fognak díszelni. A naptár ára csak 30 kr.

Madách emlékügyi bizottsági ülés tartatott jul. hó 25-én Seitovszky János alispán úr, mint a bizottság elnökének vezetés alatt. Epen jul. hó 25-én mult egy éve, hogy az emlékügyi bizottság ülésezett. Az országos gyász és megyei viszonyaink kedvezőtlenége, nem voltak alkalmasak arra, hogy az emlékügyi bizottság a „Madách emlékünnepély“ rendezésére vállalkozhatott volna. A kedvezőtlen viszonyok azonban oszladozni kezdenek, s így a bizottság is megragadta az alkalmat, hogy Madách Imre, halhatatlan írónk arcképe kiállításának és ennek utánna a beleleplezési ünnepély rendezésének megszakított fonalát újból felvegye. Sajnálattal vététt tudomásul, hogy Benczur Gyula nagyírnű festőművésznk az arckép lefestésére elfoglaltsága miatt nem vállalkozhatott, s így a bizottság, a mult évi megállapodások alapján, Roskovicz Ignác szintén országosan ismert jeles festő művésznket fogja megkeresni az arckép lefestésére, felkérve és felhatalmazván Pajor István kir. tanácsos urat s korszoris költőnkét, hogy Roskoviczal a szerződést kösse meg, lehetőleg akkép, hogy az arckép 3 hó alatt állíttassék ki. Az arckép elkészülte után a bizottság ismét egybeül, s a beleleplezési ünnepély és annak programja iránt akkor fog intézkedni; már előre is köszönetét fejezve ki Pajor István úrnak, aki az ünnepélyen elszavalandó alkalmi óda megírására vállalkozni szíves volt. Készséggel és méltánnyalással fogadtatott el Horváth Danó emlékügyi bizottsági jegyzőnk azon indítványa, hogy Madách Imrénnek legalább is térdnagyságú arcképeivel a losonczyi főgymnasium és a b.-gyarmati polgári iskola dísztermei is ellátassanak. Ezen kisebb költségből kikerülendő arcképek lefestésére a bizottság egy-máris jó hírek örvendő vármegyei festőművésznket szemelte ki. Ezen festőművész: Kubányi Lajos úr, aki, hisszük, hogy Madách Imre szellemé által megihletve, ezen feladatot a művészet geni-jével fogva megoldani, s ez által talán még hasznosabb munkát végezend, mint Roskovicz, mert az ő arcképei közvetlen hatással lesznek a tanuló ifjúságra, a tanulás költői lelkületének fejlesztésére, s az eszményi érzőletek ápolására. Végül elhatároztatott, hogy miután az arcképek kiállítási költségeinek levonása után felmaradt 2000 frtos Madách emlékügyi alapítvány ka-

matái felerészben a b.-gyarmati polgári iskola, felerészben pedig a losonczyi gymnasium és állami tanítóképezde növendékei által írt irodalmi művek jutalmazására fordítandó, megkeresendő a losonczyi gymnasium és tanítóképezde tanári kara, hogy három irodalmi pályakérdést kitűnzni szíveskedjék, s ezen pályakérdéseket október havában az emlékügyi bizottsághoz küldje be.

Tisztelgés a pénzügyigazgató úrnál. Városi előjárásunk Sz. Ivák Sándor újonnan kinevezett m. kir. pénzügyigazgató ur ó ngánál hétfőn lette ádvőző tisztelegését. Az előjáróság szónoka Reményi Károly v. főbíró ur mindenekelőtt melegen és halásan emlékezett meg a m. kormányk pénzügyi helyes közigazgatás szempontjából igen czélserű azon intézkedéséről, hogy Nógrád vármegye részére külön és pedig városokban, mely eddigelő vajnai kevés jóban részesült, állította fel a pénzügyigazgatóságot; de különös örömmel vette az előjáróság a m. kormány azon intézkedését is, hogy e fontos központi hivatal vezetését a szigorú igazságságáról ismert eddigi adófelügyelőnkre bízta, aki emellett jeles tulajdonait a méltánnyossággal is mindenkor helyes őszhangba tudta hozni. Eltelté tehát őt s njánlotta a nehéz körülmények között élő, de törekvő városunkat jóindulatába. A pénzügyigazgató ur meghatóttan mondott köszönetét a kifejezett jó kíváratokért, s approbálta a szónoknak róla tett kijelentéseit; majd barátságosan kezelt szorítva a tisztelgőkkel, készséggel megmutogatá nekik a hivatal részére a takarékpénztári épületben adaptált helyiségeket, melyek valóban pompásnak mondhatók.

Műkedvelői előadás. Ason ünnepélyekhez, melyek a főispánunk beiktatása alkalmával tartattak a helybeli műkedvelő egyesület is hozzájárulni óhatván, folyó hó 9-én egy díszelőadást rendezett, mely a legsikerültebbek közt sorozható. És mi csak szerencsét kívánhatunk az egyesületnek, mely oly jeles tagokkal rendelkezik — precia előadásaival — női tagjainak aszpségével és elnökeinek faradástól nem kímélő ismeretes meggyőző modorával, bemutatóvonzóit gyakorlati a közönségre, hanem élvezetet is nyújtani képes! Előadottok Klapásk Csiky által fordított szelvényes vígjátéka, „Rosenkranz és Gildenstern“. A cím szerepeket László Sándor és Schmitt Gyula urak szokott módon rutinirít színdíszítéssel játszták. Jó és mulattató volt Plachy István úr („Schmüllch“) nehéz szerepében. Dr. Hamar Gyula úr („Liebenstein Kégyeg“) Koharich Arnold úr („Düring“) Szerényi Béla úr („nagol“) László Géza úr („Schleicher“) Jozsef János úr („Charles főpinczér“) Príhll Károly úr („Bantleben Ernő“) derekasan megfelle feladatunknak, bí utították az előadás sikerét. Különösen kiemelendő azonban a natalag és aszpség somaszában ragyogó három úrihölgyek: Hatiser Irén, Ujhelyi Sziláa és Plachy Panni kisasszonyok, megjelenésük, de jó és kellemes játékokkal is kedves hatást gyakoroltak a néző közönségre. Hatiser Irén kisasszonyunk rutinirít játéka mellett még azon főérdeme is van, hogy fiatal nő léte, a mamák szerepére is szívesen vállalkozik. Ujhelyi Sziláa és Plachy Panni kisasszonyoknak első fellépésük alkalmával tisztelet rokonoszenes kedves játéka a közönség teljes nyílvanításokkal és tapsokkal igyekezett jutalmazni és méltán, hát még jódróbn! El kell ismerünk azonban, hogy az előadás sikerét nagyobb részt Szerényi Zoltán úrnak köszönhetjük, ki mint vezett conservatoria itt saját házában élvezvén szabadság idejét fáradságtólan buzgalommal teljesíté a próbák alkalmával azokat a szerepeket Ezzel beárthatnánk a recensiót, ha nem lenne még valami mit elmondani szükségesnek tartunk. Egyan is nem tartjuk helyesnek azt, hogy azon időben midőn iktékonycau színelőadás tartatik, magány kereseti célból érceteket rendezetnek, illetve hatóságilag engedélyeztetnek. Nem tartjuk helyesnek az ilyen eljárás különösen szemben a helybeli műkedvelő egyesülettel, mely nem nyereszakeresé vállalat, hanem keresményét köz és jótékony célokra ajánlakoza szél, minek bizonyítékául számtalan példákra hivatkozhatunk. Nem ördösés de pártolás illeti meg az ilyen együtleteket (Ezen recensio — sajnálatunkra — mult számbunkból tértáhy miatt kimaradt).

Karóparbaj. A „Balassa“ vendéglő emeleti nagytermében jul. hó 18-án kard parbaj folyt le. W. G. és K. urak közt. — W. G. könnyű sebet kapott jobbkeze fején. — A parbaj a Lázár Mór féle július hó 14-iki mulatságon történt összekocczásból eredt.

Plebánosi beiktatás. Bacsára — megholdogult Tantosy Kálmán plebános helyére, a hercegprímás Lehmán Agostoni főreáliskolai tanár nevezte ki plebánosnak. Hívei szeretettel fogadták a beiktatása ünnepélyesen ment végbe jul. hó 21. A szertartást Patak János kerületi esperes és sziklabonyai plebános ur végezte a környék számos kath. plebánosainak jelenlétében. A szertartás után fényes ebéd következett, melyen vidáman hangzottak a jobbnál jobb pohár köszöntések.

Gyászhiír. Gr. Pécly Manó Jókamaris háznak egyik nagy fia, ki az országban oly sok nagy szolgálatakat tett, halogtávalján 72 éves korában jobblétre szenderült. Gr. Péclynek Mohora községében is voltak birtokai, melyeket később vejének: Gr. Zichy Hezseának adott át. Általa emlékre!

Halmi Béla fényképez igaz jeles képeket készített a főispáni installatión egyes mozaikokról, melyek nála megrendelhetők. Legközelebb az alispánt fényképezte le. Halmi még több ideig marad B.-Gyarmaton, hol felvételeket eszközöl. Lakása, mint már jeleztük, a Zichy utcában van, a Graizlfi féle házában.

A b.-gyarmati gymnasium ügyét, melynek sikeresítéseért amily nehéz, ép oly méltó és érdemes küzdeni, városunk főbírája a mult héten a főispán gróf ur ó méltóságának, valamint az alispán ur ó nagyságának is előzetesen kifejtette. Vármegyénk főkörmányzója és vezető megértvén a czélba vett realis irányt s az indokokat, melyek B.-Gyarmat, mint 5 rendbeli centrális hivatal székhelye részére ugyszólván elengedhetlenül teszik a humanisztikus középiskola létesítését, mindketlen helyeslőleg fogadták a buzgó főbíró ur előterjesztéseit, s magas támogatásukat készséggel ígérték meg az ügynek.

Új tűzoltó egylet. Szirákon tűzoltó egylet alakult. Ez a 14-ik egylet megyénkben. Elnöke gr. Dégenfeld Lajos főispánunk, — főparancsnoka: Veres János, pénztárnoka Kompanik János, jegyzője Beke Lajos. Az új egylet — saját felszerelése gyarapítására láncazulatságot rendez. A mulatság mai napon van megtartva. — A zugyvárona-inaszói önk. tűzoltó egylet pedig aug. hó 4-én, ugyancsak saját szerelvényei gyarapítására rendez nyári mulatságot Inaszón a bányatelep mellett fekvő erdőben.

Rencsöld tereklob mutatkozott Marczalban. A helyszínen dr. Feledi Ferencjárasi orvosunk e napokban megjelent s a szükséges óvintézkedéseket azonnal megtette.

Dr. Bericzky Gyula a fiatal költő nemzedék egyik legtehetségesebb tagja, hosszas szenvedés után Budapesten elhalt. Reviczky Gyula 1884-ben B.-Gyarmatot is meglátogatta, s több napig tartózkodott körünkben. Bámultuk nagy olvasottságát költői lelkesültségét és schopenhaueri bölcsességét. Melleszerű rövid életét halhatatlanná teszik gyönyörű költeményei és dolgozatai, melyek leginkább a mély fájdalom világából alkotvák.

A fűspán beiktatás ünnepélyekről adott leírásunknak a „Veni Sancte“ részlete — téves információ folytán — az a hiba csuszott, hogy Vatter Gyulát is a szereplők közé soroltuk, holott nem ő, de Lévy Ferencz, Szkladányi Kornél és Sárközy Sándor, továbbá a nők közül még Szkladányi Anna k-a énekeltek. Ugyancsak ez ünnepségekre vonatkozik, hogy az ez alkalomból felkészített város főbb részleteit Halmi Béla losonczyi fényképezőn kívül Szkladányi Károly is több iskerült képen kis és nagyobb formatumban megörökítette.

Balázsy. Sramko Mihály az aszódai gymnasium egyik jeles tanára, családjával együtt Pribelre rándult, hogy a szünnapokat apósa, ifjú Stúr Károly ev. lelkész úrnál élvezhesse. Megdöbbenéssel vettük a hírt, hogy a jeles tanár Pribelen, szerettei körében alig két nap szenvedés után 44 éves korában meghalt. — A Jankovich család is mély fájdalom érte Gálábocson, amennyiben özv. Jankovich Aurélné szül. Jenik Fanny aszszonynak Helen nevű 9 éves szép kis leánykája, jeszeniezi Jankovich György, a volt m. kir. helytartótanács nyugalmazott elnökhelyettesének unokája, az unyalok honába elköltözött. — Ruttkay Karoly szalmatercsi földbirtokos 73 éves korában Szalmatercen jobblétre szenderült.

A máthéti tűz, mely a „Csúlag“-nál kiütve, oly nagy veszedelemmel fenyegeté városunkat, sok tekintetben tanulságos lehet roánk nézve. Tapasztaltuk ugyanis, hogy önk. tűzoltóink önfeláldozó készsége is hajótörést szenvedhet vízhiányában; pedig ez a hiány B.-Gyarmaton csaknem általánosan érezhető, s e bajon a dolog természeténél fogva keveset lendít az Ipoly közelsége. Erdemes lenne tehát, ha elvégre a város képviselőtestülete a kovári, a szécsényi és a főútcza némely alkalmas pontján, bár áldozattal is három közkutat állíttatna fel. Az említett tűzeset alkalmából föl kell még említenünk, hogy azon egyének közül, kik az Okolicsányi János tróvsz. bíró úr házának, mondhatnók hősiesség megvédése által a tűz továbbharapódzását leginkább meggátolták, különösen is megérdemlik a megnevezést Paudler József kéményseprő mester és Dauschek István asztalos munkavezető, mindketlen a tűzoltó egylet régi buzgó tagjai. Végül kötelességünknek ismerjük fölemlíteni, hogy Okolicsányi János úr halás elismerése jeleül az önk. tűzoltó egylet pénztárának 20 frtot küldött. Reiser Fülöp pedig mint a Fonciére bizt. társaság illetni ügynöke a tűzoltó egylet s a segítő honvédeknek 2 átalag borral kedveskedett.

Ei legyen az a Balassa Károly, a kiről az Egyetértés jul. 25-ki számában ezeket olvastuk: „Balassa Károly Balassa-Gyarmat egyik legtekinélyesebb és leggazdagabb polgára jul. 25-én hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult közeli rokona volt nagynevű orvosunk, Balassának.“ Ez utóbbi állítást készséggel elhiszük; de egyébként mi itt Balassa-Gyarmaton Balassa Károly urnak személyét soha nem láttuk, nem ismertük; ő itt se tekintélyes, se gazdag polgár vagy lakos minőségben nem szerepelt soha, a mit bizony igen sajnálunk, mert oly férfiakra volna nálunk szükség.

A Magyar-Franczia biztositó részvénytársaság. Junius 30. Dittó István elnöklete alatt tartott ülésében örvendtes tudomásul szaglták, hogy az igazgatóságnak sikerült a társaság pénzügyi rekonstrukcióját. Az erre czélzó első lépés az ott, hogy az igazgatóság a szálitványi biztosítók hitevételei vezetését nélkül a Dusseldorf szálitvány biztosító társulatá ruházta át. Az osztárak Phönix részvényeket a franco-orosz banknak eladta s a kezelti költségeket leszálitotta. Ezáltal a társaság oly helyzetbe jutott, hogy közgazdasági minősége semmi részben sem kedvezőtlenebb, mint bármely más a monarchiában működő társaság. Az igazgatóság mély melegegedéssel konstátálja, hogy az islet terjedelmében a fölmerült aggályok és rosszakaratu híresztelések dacára semmi nevezetesebb csúszkésba be nem állhat. Ez köszönhető első sorban a társaság pártatlan buzgalma ügynék és képviselőinek, kiknek az igazgatóság teljes elismerését fejezi ki; továbbá a biztosítók közönségére, mely biava a társaság lemaradásában, változatlan községgel tartotta fenn vele üzleti összeköttéseit. A társaság jelenlegi vagyoni állapota a következő: Szemben a 4 millió frt részvénytőkével a 966,939 frt 86 krt tevő agió s a 100,362 frt 38 krt tevő tőketartalék alapra, összesen tehát 5,067,402 frt 24 krttal 3,934,091 frt 99 krt vezetéség állván, tiszta vagyonnal 1,133,400 frt 25 krt és a mult rendes közgyűlés határozatából leantított s 399,395 frt 20 krt tesz kötes követelések tartaléka marad E vagyon állapot s az igazgatóság javaslata alapján elhatároza a közgyűlés, hogy a részvénytőke 500,000 frtra leállítván, a fent fímtatott 1,133,400 frt 25 krtól fennmaradó 933,400 frt 25 krtól tartalék tőket alakít Együttel elhatároztatott, hogy a fenlített szerint 500,000 frtra leszálitott régi részvénytőke 15,000 db egyenként 100 frtról azelő ny részvény kibocsátása által 2 millió frtra fölemeltetik. Eek szerint a társaság részvénytőkében 2,000,000 frt, nyereséménytartalékban 933,395 frt 25 krt, kötes követelések tartalékában 399,395 frt 20 krt, összesen 3,332,795 frt 45 krt tőkével rendelkezik, mely összegeket, hozzávéve a díj és kártartelék kiimtatott 4,915,193 frt 76 krt, összesen tehát 8,247,989 frt 21 krt, a társaság teljes joggal számíthatja magát ismét a monarchia legnagyobb alap biztosító társaságává. Igaz ugyan hogy a társaságnak eredetileg 4 millió arany frtnyi részvénytőkéje volt, de tekintve, hogy a Phönix részvények megvásárlása óta 1,600,000 frt állandóan el volt vonva a társaság saját tőketől, a vagyon állapot az eredetinel nem kedvezőtlenebb. Rajelentette az igazgatóság azt is, hogy az új részvények elhelyezése franco-tőkepiénasnek és budapesti előkelő csúgok által 1,150,000 frt erejéig eleve biztosított. Az új részvényekre alapszabály szerű előjog a régi részvényeseket illeti, az esetre, ha ez előjog teljesen igénybe nem vétetnék, az új részvények átvételét garantiroza legalább 4000 dbot egy franczia nagy részvényesekből álló konzorcium és körülbelül 7500 dbot egy budapesti előkelő csúgokból álló csoport melynek tagjai: Brüll Henrik és fia, Deutch Ig és fia, Fischl testvérek, Herceag M. L. és társa, Kohner Adolf fia, Lederer testvérek, Müller Vilmos, Strasser és König, Sváb Károly, Tornay Schossberger Henrik stb., egyhogy 1,150,000 frt elhelyezés minden körülmények között biztosítva van.

Az idegenek forgalma Budapesten tetemesen fog emelkedni a turisták 1-től kezdve, midőn a magyar államvasutakon a szénaszállítás élethe lép. Annál örvendesebb tehát, hogy ugyanakkor nyílik meg az újonnan épült „Központi szálloda“ Budapesten, a Kerepesi út és Kottenbiller utca sarkán; mely már erőszerrű felvételét fogva is nagy kényelmére szolgálnd az utazó közönségnek a menyiben közvetlenül a központi pályaudvar állomásán épült. A „Központi szálloda“ a modern építészett minden előnyeit összpontosítja magában: aszfaltjáró a szállókban, Bucher és Füllrig urak, kik mint vendéglők a legjobb hirtelével bírnak biztosítást képeznek arra, hogy ezen az szálloda vendégl minden tekintetben a legjobban fognak kiszolgálatni.

Barbár gyógyszerelések kell nevezni a művet, ha csak az orvosok bevételei, ragaszkodnak a más orvosokhoz, győgyítanak, mivel a betegségek egyes-együléneke tulajdonképpen, hogy a vérben sok a sav. A vérnek ez a savas állapota nem azonosított és meg nem emésztett táplálék erjedéséből származik a gyomorban, a gyomor, máj és vesék megsemmisítő működése következtében. Az egyedül helyes módszer a savanyút és az alaposan higított állatból áll, helyreállítani a szervek egészséges működését a táplálékot a vértől.

Amennyiben a győgyítási mód nem igen jellemezhető kedvező eredménnyel, miért is az említett betegségek szinte győgyíthatatlannak tartottak.

De be van bizonyítva, hogy Warner Safe Cure-je a csúsz és a savanyú legmagasabb cselelt is higítottja, az által, hogy helyreállítja a gyomor, vesék és máj megsemmisítő működését, a gyulladást eltávolítja a a vér savas állapotát neutralizálja.

Warner Safe Cure-je kapható a „Salvator” gyógyszerárban Pozsonyban, Török József úr gyógyszerárában a az ismertebb gyógyszerárakban.

Kutya-irtás. Gyanús elmarások folytán városi rendőrségünk megkötöztetett éberséggel ügyel fel és fogamatosítja az elbirtakozó vonatkozó szabályrendeletet. A fegyelemkült és kóbor kutyák kimélet nélkül összefoglalva kiirtatnak; tegnapelőtt is 28 ily kutya lett lebunkozva a a dögtérre elásva.

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

El nem mulasztatom, mint a f. é. július 18-iki tűzvéz legközelebbi szomszédja, hogy az önkéntes tűzoltó egyesületnek, valamint a honvédelemnek úgy összeségben, mint egyenként a romboló elemekkel szemben kifejtett erőfeszítésért köszönetemet ne nyilvánítsam. Ezen köszönetemet egyszerűen kifejezem mindazok irányában is, kik a veszély terjedését meggátolni szíveskedtek; és kérem a t. szerkesztőseget, hogy ezen nyilvános köszönetemnek becses lapjában helyt adni méltóztassék.

B. Gyarmat, 1889. július hó 25-én.

Okolicsányi János,
kir. törvényszéki bíró és b. gyarmati polgár.

Horváth Danó,
feljebb szerkesztő.

1934-889. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNYI KIVONAT.

A b. gyarmati kir. törvényszék mint tiki hatóság közli, hogy Parkas Ferenc végrehajtónak, valamint Domann

Ferenc örökösök és Hugyi János csatlakozott további végrehajtónak Grécs József, végrehajtást szenvedő elleni 13 frt 15 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtás ügyében a b. gyarmati kir. törvényszék területén Dujtáron lévő közkészlet ingatlanokra az árverést elrendelte. 1. a dejtári 407-ik tőkekövetelés 1006 hely. sz. szántóföldre egészen a csatlakozott adóbejelentvény szerint 65 frtyi kiállítási árban, 2) ugyanott a f. 1666 brász rétre egészen 65 frtyi kiállítási árban, 3) ugyanott a f. 1982 brász szántóföldre 22 frtyi kiállítási árban, 4) ugyanott a f. 2348 brász szántóföldre 10 frtyi kiállítási árban, 5) szintén a dejtári 407 tiki f. 2507 brász szántóföldre 67 frtyi kiállítási árban, 6) a dejtári 702 tiki f. 1-8 sorozat ingatlanokra 547 frtyi kiállítási árban, 7) a dejtári 873 tiki f. 1924 brász ingatlanokból felében B. t. r. sz. alatt Grécs Józsefet illető jutálékra 129 frtyi kiállítási árban és 8) a dejtári 873 tiki f. 1923 brász ingatlanokból felében Grécs Józsefet illető jutálékra 10 frtyi kiállítási árban azon hozzá adással, hogyha Parkas Ferenc, az árverést meg nem tartatná, az Domann Ferenc örökösöknek kívánatára 300 frt és járulékaik vagy Hugyi János kívánatára 200 frtyi és 67 frtyi követelése és járulékaik kielégítése végett megtartandó és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889 évi auguszt. hó 12-ik napján d. e. 10 órakor Dujtár község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiállítási áron alól is eladatul fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-tőljárt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovdékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átazogáltatni. Kelt B. Gyarmat 1889. évi május hó 21. napján a b. gyarmati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

319-889. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közli, hogy az ipolyági kir. járásbíró 1872. azamu végzése által a b. gyarmati népkban javára baráti Huszár Béla ellen 800 frt tőke, s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1200 frtya becsült lovakkól álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatulnak. Mely árverésnek a 2237/889 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Balogon leendő eszközölésére 1889. évi augusztus hó 5-ik napján délelőtti 8 óra határidővel kiütetik és abhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsárón alól is eladatul fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Ipolyágon 1889. évi július hó 15-én. Baig Mór kir. bír. végrehajtó.

DARVAI ARMIN

könyvkereskedésében B. Gyarmaton

egy jó házból való fiú

TANULÓNAK

felvétetik.

780-889. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szócsonyi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közli, hogy Harmos Gábor végrehajtónak Luczko Rozália végrehajtást szenvedő elleni 70 forint tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtás ügyében a szócsonyi kir. járásbíró területén lévő Varsány községben lévő a varsányi 14 sz. tjkben A 1 f-11 soroz. alatt jegyzett ingatlanoknak 1. részére 49 és a III 1-11 soroz. alattlaknak 2. részére 297 frt kiállítási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi szeptember hó 25-ik napján délelőtti 10 órakor Varsány községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiállítási áron alól is eladatul fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-tőljárt készpénzben, vagy a 1881. LX. törvényzék 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovdékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átazogáltatni.

Kelt Szócsonyban 1889. évi ápril hó 30-ik napján a szócsonyi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

LOSONCZON

Jamrich Gusztáv

divatkereskedésében egy jó házból való fiú

TANULÓNAK

felvétetik. Belépési idő szeptember elseje.

Uj-Asványviz REGEDEI STEFÁNIA FORRÁS.

A „Stefánia forrás” szénsavban és szénsavas szikélegben leggazdagabb ásványu vizekhez tartozik; tisztá égvényes forrás, mely a vegybontásnak megfelelőleg a legkiválóbb borvizekhez tartozik.

Elveszi savanyúságát a legsavanyubb bornak is, a legkelvösebb itallá teszi azt, és szabad úgy költött szénsavban való dúsagzagságánál fogva, mint életrendi ital nagyon ajánlható.

A nagy bontás alapján mint gyógyszer igen ajánlható: gyomor és bélhurutnál, étvágytalanságnál, emésztési bajoknál, lélekzati, vizeleti és nemi szervek hurutjánál, arany érnel, máj, lép és epehólyag bajoknál, sápkornál, váltólázánál, és ideges illetéseknél.

Ár. k: 16 literes üveggel 25 kr. 1 literes üv. 20 kr. és 1/2 literes üv. 16 kr.

Vizont elárutitókna nagyobb árengedménnyel.

Az üres üvegek 5, 4 és 2 kron vissza vétetnek.

Összhasonlítása

a regedei Stefánia-forrás a leghíresebb európai hasonnemű ásványvizekkel.

A vegyelmézések 1000 rész vizre számítvak.

Alkatrészek		Regedei Stefánia forrás	Krondorff	Preblau	Gulshübl Ottó forrás	Mohai Agnes forrás
Vegyelemző		Godeffroy	Lersch	Hedersbacher	Nowak	Lengyel
Ketteszénsavas	nátron	33696	12558	2026	11928	004415
	lithion	nyomok	00056	—	00103	000740
	kálium	nyomok	00704	—	01086	001278
	ammonium	—	—	—	—	—
	baryum	—	—	—	00049	—
	strontium	—	—	—	—	—
	mész	06464	05996	0195	03438	122051
	magnésium	03494	04192	0046	02133	034241
	vasoxydul	00208	00193	0003	00036	000603
	manganoxgydul	—	00043	—	00013	000073
Chlorkálium	—	—	00248	0113	00303	—
Chlornátrium	—	02049	—	0025	—	000298
Bromnátrium	—	—	—	—	—	000676
Jodnátrium	—	—	—	—	—	—
Kénsavas kálium	—	—	00466	0086	00339	—
— nátron	—	03628	—	—	—	—
— mész	—	00272	—	—	—	002297
— magnésium	—	00108	—	—	—	—
Poszforsavas nátron	—	—	—	—	—	—
— agyagtég	—	00130	00036	0004	00029	—
Légsavas nátron	—	—	—	—	—	—
Kovász	—	00100	00764	0077	00594	006646
Szerves anyagok	—	—	—	—	00012	173710
Felfüggesztett okrapolyhecskék	—	—	—	—	—	002395
Teljesen szabad szénsav	—	18821	3632	0637	23739	307236
Az alkatrészek összege:		68970	48898	3214	43789	656603

Kizárólagos főraktár:

Hammer Mihály,

fűszer-, féslek-, tea- és rum kereskedőnél

B. Gyarmaton Kossuth-tér.

Mindenemű frs töltésű bel és külföldi ásványvizek és Kolosmonostori aszt raktára.

Valódi olajbogyó-gépola 1 kilo 52 kr.

Egy, 2-3 polgárit vagy más iskolát végzett fiú tanulónak felvétetik.

A földbirtokos és termelő közönségének.

Van szerencsénk a földbirtokos és buzaterelő közönséget ez idén is figyelmeztetni, mi szerint mi mindenkor reflectálunk eladó buzakészleteikre, s mint utolsó kéz, mindig a lehető legmagasabb napiarával fizethetjük; miért is kérjük, hogy eladási ajánlataikkal bizalmasan hozzánk fordulni szíveskednének, hogy a közvetlen érintkezés összes előnyét maguknak biztosíthassák. Részünkről a legsimább lebonyolításról és coulaus eljárásról biztosíthatjuk.

Losonezi gőzmalom.

Nyomatott a kiadótulajdonos Kók Lászlóál B Gyarmaton 1839.

Gyors és biztos segítség gyomorfájók s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnekedek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb a leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb a leggyógyhatásosabb gyógyfűvekkel a leggonosabbban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörös, étvágyhiány, savanyus felbűgös, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalsam egy bebizonyult, megbízható háziészervé lett a népnek. Ára egy nagy üveggel 1 frt. kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetnek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalsam” minden üvegcskéje két burkolba van csomagolva, melynek borszoldalain „Dr. ROSA-féle életbalsam” a „fekete szasoz” címzett gyógyszerárban FRAGNER B. Prága 205 —III. német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, azéles feleln pedig az ide nyomott védjegy látható.

Védjegy. Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

főraktárban, gyógyszerár „a fekete szasoz” Prágában 205. —III. és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszeráránál, Király-utca 12. sz. Badal Emil úr városi gyógyszerárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárában van raktár ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs”,

több ezer hályanyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emő gyuladásánál, a tej-tespelésnél s az emő megkeményedésénél szűléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyknél, az úgynevezett körömfüregnél, elkenőgyedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsírdaganatoknál; érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkenőgyedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiérett és higítottja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mintán a prágai általános házi-kenőcs sokszor utánózzák, mindenkit figyelmeztetnek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és két kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a leghibizonyultabb, számtalan próbát által lebiztosabbnak elismer szer a nehezhallás higítottására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

Hirdetés.

Losoncz r. t. város községi tulajdonát képező és 306 holdat tevő úgy nevezett „tamasi haraszti” valamint a 66 holdat tevő úgy nevezett „pap haraszti” földbirtokok a rajtuk lévő gazdasági épületekkel együtt 1889. évi október 1-től számitandó 6 egymás után következő évre folyó 1889-ik évi augusztus hó 6-ik napján délelőtti 10 órakor a város közházánál megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adatul. A feltételek a városi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők.

Kelt Losonczon, 1889. évi július hó 12-én.

Pokorny Gusztáv,
polgármester.